

Nro. 28.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 6-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

B é t s.

Azon meg betsülhetetlen jótéteménynek nemimüképen való meg halalására, a' mellyet *Károly Kir. Fő Hertzeg*, a' *Jourdan Generális* kormányja alatt lévő, és *Tseh Ország*hoz közelgetett *Frantzia* ármádiának meg verése, és széllyel izórása által szerzett, Felséges Fejedelmünk kegyelmes engedelméből 40,000 forintból álló, holtig tartó ajándékot rendeltek azon Orzágnak ualadatos Rendjei Ő Királyi Hertzegségének, melly eránta ki nyilatkoztatott szivességeket nemtsak sokat jelentő szavaival, hanem irásában is megköszönte *Károly Fő Hertzeg*.

E e

Az ide való Josephina Medico-Chirurgica Akademiának, a' Botanica és Chémica Tudományokban való Közönséges Tanítóját, *Plenck József* Ts. Kir. Tanácsos és Professor Urat, a' ki a' Pesti Királyi Universitásban is sok esztendőig ditsiretessen tanította a' Chirurgiát, és az evvel öszve kötött tudományokat, e' mellett sok tudós írásai által is esméretessé 's híresse tette magát a' Tudós Világ előtt, minden taksa fizetés nélkül Magyar Országai Nemes Országai Karba emelte Fels. Urunk.

Egy Ts. Kir. hadi tizt 1796-ik esztendőben, a' Ts. Kir. Rénusi ármádiához való útjában, *Regensburg* és *Abensberg* közt, jegyző könyvetskéjét, mellyben egy levellel együtt nagy summájú, és a' Regementjebeli Obersternek küldetett bankó tzédulák vóltanak, el ejtette. Ezt egy *Saal* nevű helységbeli jambor és jószívű falusi lakos messzéről meg sajdítván, a' jegyző könyvetskét fel vette, és utánna futván azon hadi tiztnek, sokáig kiáltozott, de amaz siető útja lévén a' kiáltásra nem figyelmezett, 's meg sem állott. Ez a' veszteség tsak hamar annakutánna mind a' Bétsi udvari Diariumban, mind más közönséges újság levelekben ki hirdettetett, de a' kár akkor ki nem került. Néhány hetekkel ennekelötte, a' fent nevezett helység szomszédságában fekvő *Offenstaetti* falusi oskola mester történetből mind a' nevezett tizt káráról, mind annak meg talalójáról hirt vévén, szorgálmatoskodott a' tiztnek hol létéről, a' kinek *Bétsben* való mostani tartózkodásáról tudósítatván, a' talált levelet és bankó tzédulákat kezéhez szolgáltatta.

Vajha illyetén hiv és felebaráti szeretettel tellyes emberek kezébe akadt vólna azon Dávidfalvi jambornak pénzes gyűszűje, a' mellynek szíjján ő, az el múlt telén, a' jég közt fetrengett özet ki vonta, és haza akarta vezetni, de vigyázatlansága miatt mind a' kettőt el vesztette. — Tsaknem hasonló dolog történe Böjt középe táján egy *Sopron Vármegyei* jámboron. Ő a' *Sajtoskáli* vásárról haza felé utazván, kissebb szük-

sége tételére félre ment, és nadrága szijja helyett a' derekán lévő pénzes gyűszű szijját meg óldotta, de meg felejtkezvén annak öszve kaptsolásáról, gyűszűjével együtt a' pénzét is el vesztette, és még ekkorig senki sem is találkozott, a' ki őtet avval meg kínálta volna.

Német Birodalom.

A' meg holt II. *Fridrik Wilhelm* Király uralkodása alatt ki adatott 's gyakorlásba vétetődött religionale Edictumot, a' melly által a' régi Orthodoxia ismét fel állítatott, 's az írásban, és prédikálásban való szabadság öszve szorittatott, egészlen el törölte a' mostan uralkodó Fejedelem, és mind az Ekklesiákra, mind az oskolákra nézve azon alkotmányt vitte vissza, a' mellyen néhai II. *Fridrik* uralkodása alatt állottanak. E' szerént mind *Wöllner* Minister, mind *Hermes's Hilmer* Egyházi Tanácsosok meg folytattak eddig viselt hivatalyaiktól; amaz minden pensió nélkül, ezek pedig, együgyü fizetés mellett. *Wöllner* helyett *Masow* Úr, a' ki sok hasznos írásai által magát esméretessé tette, lett 6000 tallér fizetéssel Ministerré. — Gróf *Blumenthal* leg régibb Status és Financialis Minister, koros ideje miatt, bútsút vett eddig viselt hivatalyaitól, úgy mindazáltal, hogy mind a' Status Tanácsban való helye, mind egész fizetése meg hagyatott nékie. — A' déli Prussziai Kamarának Előülője *Buchholz* Status Minister 6000 tallér pensióval nyugodalomra tétetett. — *Lichtenau* Grófné, a' ki II. *Fridrik Wilhelm* Király halála után meg árestáltatott, 's minden gazdag gyűjteménye el vétetett, olly móddal el botsáttatott, hogy ennekutánna tisztességes rabságban *Nagy Glogauban* fog lakni. Odaig 2000 tallér úti költséget, 's elztendönként 4000 tallér fizetést rendelt nékie a' Király. — Jólzágai gyermekei számára hagyattak. — A' Kir. Commissió előtt tett vallástételei a' feledékenység homálya alá rekesztettek.

Rastadtban sokféle irások adattak bé az Imperialis Deputatiónak. Leg nevezetesebbek azok, a' mellyekben a' Német Országai Zsidóság sorsának meg jobbitása javasoltatik. Most már *Rastadtban* is tudva vagyon, hogy oda vissza nem fog menni *Bonaparte* fő vezér. Ott mulatott Titoknokja és Adjutánsa is utánna mentek *Párisba*.

Az Imperialis Deputatió álhatatosan azt kívánja még most is, hogy a' Frantzia Respublikának által engedtetett, *Rénuson* túl fekvő Német tartományoknak egy darab része, hagyattassék meg a' Birodalom mellett. Ezen propositióra még eddig semmi választ nem adtak a' Frantzia deputatusok. — A' Compensatiónak fundamentomául az Egyházi Birodalmaknak saecularisatióját akarják tenni, a' mellyben egy átallyában meg nem akar az Imperialis Deputatió eggyezni, hanem inkább azt sürgeti, hogy a' köz jónak, a' békességnek árrában minden egyházi és világi fejedelmek concurráljának. A' három papi Választó Fejedelemségre nézve azt projectállyá a' Deputatió, hogy azoknak a' károk, más egyházi Institutumok által pótolassék ki, úgy mindazáltal, hogy azokban semmi helye ne légyen a' saecularisatiónak. Sokan azt is sürgetik, hogy ha hely adatik a' saecularisatiónak, tehát ne csak a' Catholicus, hanem a' Protestans papoknak is része légyen a' meg károsításban.

Az Imperialis Deputatiónak azon fel-tételére, melly szerént a' *Rénuson* innen cantonirozó Frantzia ármádiának által vitetését, és a' contributióknak 's requisitióknak meg szünését sürgette, azt felelték a' Frantzia deputatusok, hogy mihelyt tökéletességre fog menni az ohajtott békesség, azonnal e' nyomban is tellyesitetni fog a' Deputatió kivansága, és sem az egyik, sem a' másik résznek semmi oka nem lészzen a' panaszra.

Olasz Ország.

Rómában négy Commissariusok dolgoznak azon új Respublikában fel állítatandó Constitutió.

A' Frantzia Commissariusok az ott lévő régiségeknek, és mesterséges műveknek a' szépít ki változtatják, 's *Párisba* küldik. — Naponként még most is sok gyanús személyek fogattatnak ottan el, a' kik közül a' nagyobb bűnösök csak hamar ki végeztetnek e' világból. — Kárdinális *Anticci* le tévén a' Kárdinálisi süveget. — Az ő nyomdokának követésére serkengette *Antonelli* Kárdinálíst is *Dallemagne* Frantzia Generális, de az ő tanácsát követni nem tettett a' nevezett Kárdinálisnak. — Minden templomban lévő arany 's ezüst edényeket és ékességeket requisitió alá vetettek a' Frantzia Commissariusok. — A' bor, olaj, és szappan árrát le szállították ugyan a' Római Consulok, hanem az eleség még most is előbbi árrán megyen. — Az ispotályokban fekvő beteg Frantzia katonák számára a' klastromok tartoznak ágyat és fejer öltözöt adni.

Az egyházi Birodalomhoz tartozó, de Nápoly Ország közepén fekvő *Beneventoi* és *Monte Corvoi* Hertzegségekben is szabadságfáit állitván fel az eszelős lakosok, az úgy nevezett Római Respublikával kívánnak egyesítettetni. E' végre egy Stabalis Frantzia tizt küidetett a' Nápolyi udvarhoz, hogy szabadságot eszközölhessen a' Frantzia truppoknak a' nevezett Hertzegségekbe való által menetelre; mivel mindazáltal azokat már annakelőtte a' Nápolyi seregek környül vettek, üres válasszal botsáttatott vissza. — Egyébb kéreseiket sem tellyesítette a' Nápolyi Királyi udvar. — Azok a' papi és szerzetes személyek, a' kik nem a' Római Statusokban születtek, kéntelenek a' várast oda hagyni. Semmiféle Szerzetes Rendnek nem szabad magok közzé novitiusokat fel venni. A' Római Zsidóknak ugyan azon polgári jussok engedtettek, a' mellyekkel a' több keresztény lakosok birnak, mellyen való örömeiket muzsikás és zászlós processióval nyilatkoztatták ki Mártz. 9-ik napján. — Nem egy 's két, hanem több Olasz Orzági levelek hirdetik azt, hogy igen erős hadi készületek tétessenek Nápoly Országban; hogy sok ágyúk és tábori munitiók

vitessenek az Ország határaitra; hogy két táborba szállott legyen a' Nápolyi ármádia, és hogy a' Király fő vezérsége alatt *Colli* Ts. Kir. Generális fogja azt kommandirozni, hanem kik ellen, arról semmit nem emlékeznek. — Az öszve gyűjtetett Nápolyi ármádia 100,000 főre tétetik. — Minden Frantzia újság levelek meg tiltattak Nápoly Országban.

Ankonából azt írják, hogy az oda való kikötő helyből Mártzius 17-ikén evezett ki azon 32 linea hajókból és fregattékból álló Frantzia flotta, melly többnire Velentzei hajókból állott, és a' mellyeken 6000 fegyveres ember vólt. Ez a' flotta a' Sirakuzai kikötő helybe szándékozott ki szállani, de úgy e' mint barát, vagy mint ellenség, arról a' jövődőség fog bennünket meg tanítani. — Az Egyházi Birodalomban, vagy a' mint most nevezik, a' Római Respublikában lévő Frantzia ármádia több ezer emberre szaporítatik a' Liguriai Respublikából oda küldetett seregek által.

Livornóból Mártzius 18-ik napján. Sok Nápolyi kereskedő hajók jöttek bé az ide való kikötő helybe, mellyek rész szerént ide, rész szerént a' Génuai és Mársiliai kikötő helyekbe menni szándékoztak.

Frantzia Respublika.

Azon *offensiva* és *defensiva* alliantzia, mellyet a' Frantzia és Cisálpina democratica Köz-Társaságok egymás közt kötöttek, a' következő tikkelyekből állónak lenni mondatik: 1) A' Frantzia Respublika szabad, hatalmas, és mástól nem függő Köz-Társaságnak lenni esméri a' Cisálpina Respublikát, magára válallya mostani szabadságának, mástól való nem függésének, és democratica kormányozása módjának állandó fenn tartását. 2) Örökös békesség, baratság, és eggyet értés fog lenni a' Frantzia és Cisálpina Respublikák közt. 3) Minden hadakozásban, a' mellyeket a' Frantzia Respublika akár *offensive*, akár *defen-*

sive fog folytatni, részésülni fog a' Cisálpina Respublika; és mihelyt ez a' történet tudtára adatik nékie, azonnal minden erejét és tehetséget tartozik védelmezésére fordítani. 4) A' Cisálpina Respublika elegendő hadi népet kívánván a' Frantzia Respublikától a' maga szabadságának, mástól való nem függésének, és belső tsendességének fenn tartására, a' következő punctumokban egyeztetnek meg egymás közt. 5) Az előbbi meg egyezés szerént, ennekutánna is 25,000 emberből álló Frantzia corpus fog lenni a' Cisálpina Respublika zsoldjában, a' melly 22,000 gyalog, és 2500 lovas katonából, 500 lovas vagy gyalog ártilléristákból fog állani. 6) Ezen Frantzia truppoknak tartására 18 millió livernek fizetésére kötelezi magát a' Cisálpina Respublika, a' melly summa a' hónapok száma szerént egyenlőképen fog fel osztatni, és a' hadi kasszában le fizettetni, a' hadakozás idején pedig a' többi szükséges költségeket is le fogja fizetni. Nemtsak az egesleges, hanem a' beteg Frantzia katonáknak lakásokra is alkalmas épületeket fog adni, és minden szükségéikről gondot viselni. 7) A' Frantzia Respublikának mindenkor szabadságában fog állani ezen Frantzia truppokat változtatni, és az el vitettek helyett másokat küldeni. 8) Mind ezen, mind a' Cisálpinai truppok a' Frantzia Ganerálisok kormánya alatt fognak lenni. 9) A' *Mántuai*, *Peschierai*, és *Ferrárai* erősségek katona őrizetjének fele Frantzia, fele Cisálpinai seregekből fog állani. 10) Ezen három erősségekben való ártillériát és esztendőre való magazinumát mindenkor jó állapotban tartya a' Cisálpina Respublika. — 11) A' midön a' Frantzia és Cisálpinai truppok ugyan azon helyben, táborban, és cantonirungban lesznek, ha mind a' két részről egyenlő rangú tisztek találtnak azoknál, a' Frantzia tiszt lész a' kormányozó; hogyha pedig nem egyenlő rangú fő tisztek lésznek azoknál, a' fellyebb rangú tiszt fogja azon helyben lévő Frantzia és Cisálpinusi seregeket igazgatni, akár Frantzia akár Cisálpinusi tiszt légyen az. 12) Azon ártillériát, mellyet

Bonaparte fő vezér az ellenségtől nyert, és a' mellyre szüksége lészzen a' Cisálpina Respublikának, által engedi a' Frantzia Respublika. 13) A' *Mántuai*, 's *Peschierai* várak, és több *Bonaparte* vezér által javasoltatott erősségek rész szerént nagyobb tökéletességre vitetnek, rész szerént pedig újonnan építetnek a' Cisálpina Respublika költségén. 14) Egy Olaszokból és segítő seregekből álló armádiát fog fel állítani, mellynek száma a' maganos egyezés szerént állítatik meg. Ezen armádiának 120 darab mezőbe való ágyúja, 60 pontonból álló készülete, és egy flotillája lészzen a' *Gárda taván*. 15) Egyetlen egy Frantzia emigránst sem fog meg szenvedni a' maga földjén a' Cisálpina Respublika, és a' ki ottan talaltatni fog, mindjárt le árestáltatik, és vitetik azon helyre, a' mellyet a' Frantzia végre hajtó Tanács ki fog mutatni. Hasonlóképen a' Frantzia Respublika sem fog senkit is a' Cisálpinus emigránsok közül a' maga kebelében meg szenvedni. A' ki abba bé megy, és észre vétetődik, azonnal fogadtassék meg, 's küldettessék a' Cisálpinai Directorium által mutatandó helyre. — *A' kereskedést tárgyázó zikkelyeket más alkalmatossággal fogjuk közleni.*

A' Frantziák ellen fegyvert fogott, de hamar meg győzttetett *Helvétziai* Cantonoktól nyert 19 zászlókat *Suchet* és *Rubi* vitéz polgárok mutatták bé a' Directoriumnak a' Mártzius 17-ik napján nékik adatott közönséges audientzián. A' bé vett szokás szerént, ezen alkalmatossággal is nagy pompával jelentenek meg a' Directorium, a' Ministerek, és a' Generál Titotoknokok az audientialis házban. A' zászlóknak által adatása *Éllyen a' Respublika!* vigságos kiáltások alatt ment végbe. Mind maga a' Directorium Előülője, mind *Rubi* és *Suchet* vitéz polgárok közönséges beszédet tartottak; az utólsóbb ezen szókkal fejezte bé a' maga beszédjét: Polgár Directorok! A' ti munkasságtok mentette meg a' Hazát Fructidor-nak 18-ikán, az az, September 4-ikén, a' veszedelemtől. (Ezen napon buktanak meg *Pichegrü*, *Barthelemy* és több társaik az el múlt esztendő-

ben). Örökké tartó ditsösséget szerzettetek ti magatoknak az által, örökké haladatos lészén a' haza ezen jótéteményért. — Minden Frantzia armádiák készek azon buzgósággal hadakozni a' tengeri tirannusok ellen, a' mellyel hadakoztanak való mások ellen. — Bizvást reájok támaszthatjátok magatokat, és ne kételkedjetek a' szerentsés ki menetelről, *Éllyen a' Respublika! Éllyen a' harmadik esztendőbeli Constitutio!* 's. a' t.

Az 500-ak Tanácsának Mártzius 18-ik napján tartott gyűlésében instantiát adván bé a' Versailiai lakosok, az ifjúság nevelésének organizáltatásáért esedeztenek, és egyszersmind azt is kívánták, hogy az egyházi személyeknek, és szerzetes papoknak tiltattassék meg az ifjúságnak közönséges és magános tanítása.

Mind *Párisban* mind másutt mindenütt elkezdték a' Gyülekezetek a' választást. — Igen fontos és hathatós hirdetményt küldött a' Frantzia Directorium a' választó Gyülekezetekhez, mellynek rövid summája a' következőkből áll: „A' Frantzia nemzet szép tanúbizonyságát nyilatkoztatta ki a' ti erántatok való bizodalmának, a' melly arra kötelez titeket, hogy olly férfiakat válasszatok, a' kik a' Constitutio által meg határozott közönséges hivataloknak viselésére alkalmasok 's méltók légyenek. — A' Respublikának sorsa neminemüképen kezeitekben vagon, Ha olly férfiakat fogtok a' köz hivataloknak viselésére választani, a' kik annak szabadságát, közhasznát, és tsendességet tovább is fenn tartani igyekeznek, áldani fog titeket; átkozni pedig és örökre meg útálni, ha olly embereket választanátok, a' kikben a' részre való hajlás uralkodik, és a' kik mindenkor készek hazájokat a' veszedelem örvényeibe ejteni, és a' Respublika kintsét, creditumat avagy hitelét, és hatalmát magokévé tenni.

Batáviai Respublika.

Mártzius 17-ik napján vette bé a' *Hágai* törvénytevő test az újonnan készitetett Constitutiót,

mellyről való végzését ugyan akkor bé is iratta a' nagy könyvbe. Az is meg határozott azon napi gyűlésben, hogy a' végre hajtó Tanátsnak tagjai, a' kik ekkorig tsak modo provisorio folytatták hivataljaikat, most már törvényessen vagnak azokba bé helyheztetve, és hogy ezen kétös végezésről azonnal tudósitássék a' Frantzia Kormányfőnek.

Ezen új Constitutióznak planuma 308 tikkelyt, 5 másféle intézeteket, és 10 tikkelyből álló tóldalékot foglal önnön magában. Ezek szerént 8 Departementumra vagon a' Batáviai Respublika fel osztattatva, úgymint az *Emsi*, *Isseli*, *Rénusi*, *Amsteli*, *Texeli*, *Delfti*, *Dommeli*, és *Scheldi's Mosai* Departementumokra, a' mellyekben *Leopardia*, *Zwoll*, *Arnhejm*, *Amsterdám*, *Alkmar*, *Delft*, *Hertzogenbusch*, és *Middelburg* lésznek a' fő és anyavárások. Minden 20,000 lélek egy nemzeti képviselőt fog választani, a' kiknek mindössze 90 személyre fog a' száma menni, és ezek két különös kamarára fognak fel osztattatni, és az első kamara 60, a' második pedig 30 személyből fog állani. — A' voksoló jussal való bírásra szükségesen meg kívántatik az, hogy a' voksoló a' törvényes voksolók laistromába légyen bé irattatva; hogy 20 esztendő korú légyen; hogy állandóúl a' Respublika kebelében lakjon; és hogy a' közönséges költségből réá esendő részt ő is meg fizesse. Semmi nemzetbeli idegen nem birhat azon voksoló jussal addig, mig a' Respublikában 10 esztendőt állandóúl el nem töltött. — A' képviselő test közül minden esztendőben egy harmad rész fog ki lépni. — A' végre hajtó Tanáts, avagy Directorium 5 tagból fog állani, minden esztendőben abból egy ki lépni, 's helyette a' nemzeti képviselőktől más választatni. — Az ezen Constitutióznak tóldalékjában az is meg vagon határozottatva, hogy az uralkodó vallásbeli egyházi személyek három esztendőnél tovább nem fogják mostani fizetéseket a' közönséges kasszából húzni, azután pedig minden közönséges institutumok a' tudományoknak gyarapítására fognak

fordítatni. — Itten, tudniillik, a' Batáviai Respublikában közönségesen azt hiszik, hogy mihelyt Portugallia az Anglus szövetségtől el fog hajlani, mingyárt minden Indiai örökségeit magok védelmek alá veszik a' Brittusok.

Nagy Britannia.

Pitt Minister, Mártzius 14-ik napján azt terjesztette az alsó Parlamentum eleibe, hogy a' zseborákra vetett taksa helyett, melly 200,000 font sterlingre számláltatott vala, a' házákra, lovakra, tselédekre, kutyákra, 's több effélékre vettetett taksát akarja szaporítani, mellyről való planumának bé adását továbbra haláasztotta. — *Sir Richard Strachan*, a' ki a' kórmányára bizatott Anglus eskaderrel a' Frantzia tengeri pártok körül vigyáz, azt írta a' Londoni Admirálisnak, hogy mindennütt olyatén tengeri készületeket tesznek a' Frantziák, a' mellyekből azt lehet itilni, hogy ők az Anglia ellenvaló expeditiót majdan el fogják kezdeni.

A' Parlamentum eleibe terjesztetett authentica számlálás szerént, 1797-ik éltendőnek kezdetétől fogva annak végeig, 16 millió 998231 font sterlinget érő portéka vitetett bé Angliába, és 29 millió 215045 font sterlinget érő vitetett onnan ki. Az utólsóbbak közt 17 millió 268807 font sterlinget érő Angliai, és 11 millió 948204 font sterlinget érő külső fabrikákbeli kéz-mivek és productumok vóltanak. — A' napnyugoti *Indiába* menő 200 hajóból álló kereskedő flotta, a' mellyek közt számos Amériikai hajók vóltanak, kedvező széllel indúlt ki az Angliai kikötő helyekből. — *Normandiának* nevezetes kikötő helyét is zárva tartják az Anglusok. — *Cléry* néhai XVI. Lajos Frantzia Királynak hiv komornyikja *Londonba* meg érkezett 's. a' t.

A' *Londoni Courir* nevű közönséges újság levelekben ekként rajzoltatik le a' Frantzia Respublikának jelenvaló állapotja: A' nép közönségesen

vétetvén, nagy buzgoságot mutat vallásához, és gyomrából útalja a' polgári hitet le tett papokat. Leg nagyobb számmal találtatnak a' Catholica vallás tisztelői. — A' Statusnak dolgait következő módon osztották fel magok közt az 5 Directorok: *Lareveillere-Lepaux* a' vallást tárgyazó dolgokat igazgattya, és nagy barátja a' Theophilantropista Sectának. — *Reubel* a' külső dolgokra, és a' politicus tárgyakra ügyel. — *Merlin* a' törvényes dolgokra és politziára avagy belső tsendességnek és bátorságnak fenn tartására. — *Francois Neufchateau* a' szép mesterségekre, tudományokra és a' nemzet culturájára. — *Barrás* a' revolutionalis dolgokra, az ármadiákra, a' hadi dolgoknak folytatására, és a' fő resolútiókra.

Egy *Londonban* tartózkodó Frantzia Generális olly értelemben vagyon, hogy a' mostani lábon álló Frantzia ármadiával akármellyik Generális is sokat végbe vihet. — *Hoche* fő vezér halálát károsnak tartja a' Frantzia nemzetre nézve, nagyon betsülli *Moreau* Generális talentumait. — *Jourdan* Generálist kitsiny embernek tartja a' hadi mesterségben. — *Bonaparte* fő vezérről azt mondja, hogy talentumait felül haladja a' Szerentséje, és hogy minden előmenetelét *Berthier* Generálisnak köszönheti. — Fructidornak 18-ik, az az, September 4-ik napjától fogva, a' mellyen tudniillik, *Pichegrü*, *Barthelemy*, *Carnot* több tzimborás társaikkal egyetemben meg buktanak, kissebb a' rojalismus, de a' Directorium titkos ellenségeinek száma is meg szaporodott. — A' Frantzia ármadiának a' lángja valóságos republikanuszi indulattal bir, nevezetesen a' külföldön lévő seregek; ellenben azokban, a' mellyek darab ideig othon mulattak, meg hült a' democratiához való buzgoságnak tüze. — A' lakosoknak egyéb része leg kevesebbet sem ügyel a' dolgoknak jelenvaló folyamatra. — Még most is sok rojalistak talátnak közöttök, de a' kik a' contrarevolúciónak eszközzésére adni vagyonaikat sajnállának; kiki tulajdon hasznát tekinti és munkalódja. — Minden hadi próbákra annyi hatalom és truppok

adattatnak a' kórmányozó vezérnek, a' mennyit szükségesnek itil.

A' Frantziák Anglia ellenvaló expeditiójoknak el háritására, az Országban mindenütt nagy hadi készülétek tétetnek. — *Courtis* Contreadmirális 12 linea hajóból álló flottát fog a' *Cawsandi* tenger öblében commandirozni. — A' *Shropiri*, vagy *Salopia* tartománybeli szabad lovas katonaság parantsolatot kapott az eránt, hogy, ha 60 mélföldnre, vagy valamivel tovább is, ki szállana az ellenség a' szárazra, minden késedelem és eleve való parantsolat nélkül marsirozon ellene. — Hasonló rendelések küldettek az Országbeli több illyetén corpusokhoz is.

Helvétzia.

Ezen Köz-Társaságban lévő Cantonoknak és frigyes tartományoknak öszve olvasztatásokról való szándékát egyfzeriben meg változtatta a' Frantzia Directorium, tartván attól, hogy jövendőben erős és hatalmas Társaság lévén, romlására lehetne a' Frantzia Respublikának. — *Brüne* Generálisnak, Mártzius 16-ik és 19-ik napjain közönségessé tétetett hirdetményei szerént, három, egymástól nem függő Köz-Társaságokra, úgymint a' *Helvétziai*, *Rhodanusi*, és *Tellgauri* Respublikákra fog *Helvétzia* fel osztattatni. Az első a' *Switzi*, *Bernai*, 's *Lucerni* Cantonokból, a' *Thuni* Praefecturából és a' *Wallerstaedti* tó környékéből fog állani. A' második a' *Freyburgi* Cantonból, *Vatlandiából*, *Rhetiából* vagy *Walliserlandból*, az Olasz Országi Praefecturakból, és a' *Murteni* 's *Nidauri* környékekből. A' harmadik a' több democraticus Cantonokból. — Mindenik Respublikának különös Directoriumja, és törvényhozó teste, az az, Tanátsjai fognak lenni.

A' *Bernai* 79 elztendős derék Polgármesterről *Steigerről* im' ezeket írják a' Svéviai kerületben a' *Bodensee* mellett fekvő, Imperialis városból *Lindauból*: „*Steiger* Polgármester, a' kiről úgy gondolkoztanak vala a' Bernaiak, hogy ő a' Fran-

tziákkal való tsatában el esett volna, még most is él, frissen van, *Stutgardiában* mulát, és mihelyt felesége, 's familiája oda érkeznek, mingyárt *Berlin* felé veszi az útját. — Ennekelőtte 16 napokkal érkezett ez a' tisztes öreg ember mi hozzánk, együgyü köntösbe fel öltözve, 's magánosan, és a' korona vendégfogadóba bé szálván, mingyárt meg esmértette magát. A' többi közt így szóllott: Igaz dolog, hogy ő a' tsata piatzon vólt, a' melylyen oroszláni bátorsággal viaskodtak a' Bernaiak, és ha közikbe nem vágott volna a' Frantzia lovasasság, avagy ha ártilléria nem vitetett volna el lenek, bizonyosan diadalmat vettenek volna el lenségeiken. Ekkor ő is alatta valóival együtt a' sűrű erdőbe vontta magát, és a' mint lehetett úgy kivánt magán segíteni a' bé következt éjtzakán, ő pedig egyedül ment *Lindauba*. Minden othon lévő vagyonát fel prédálták a' Frantziák.

Brüne Generálisnak, *Bernában*, Mártz. 19-ikén közönségesse tétetett hirdetményében arra intetnek a' lakosok, hogy a' Constitutióknak közönségesen leendő bé-vételéig, válasszanak magoknak egy provisoria kórmányszéket, a' melly végre:

- 1) A' *Bernai* Cantonnak, és az ehez tartozó Jurisdictióknak gyülekezetei, ki vévén az *Argaui*, *Murteni*, és *Nidaui* környékeknek lakosait, gyűllyenek öszve Mártz. 22-ik napján, 's minden 100 személy körül válasszanak egy képviselőt.
- 2) Oly polgári előjárokot válasszanak magoknak, a' kik hiven és igazan vigyázzanak a' közönségek javaira és a' belső bátorságra.
- 3) Ezek a' választó személyek Mártz. 25-ik napján *Bernába* öszve gyűlvén, 15 Cantonbeli Administratorokat válasszanak, a' választás végződése után mennyenek vissza honnyaikba, és a' törvénytévő tágoknak kiválasztására tsak azután mennyenek öszve, midőn már a' nép az új Constitutiót helybe hagyja, és bevejéndi 's. a' t.

Magyar Ország.

Egy bizonyos Vármegyéből azt írják Mártz. 29-ik napján. Hogy egy helységbeli lakos rosszul

érezvén magát, a' Patikába ment, és egynehány pilulát adatott magának, mellyeknek jóvóltáról való kételkedései közt, egynehány napos borjújának, próbára, egynehányat azon pilulákból bé adott, mellytől ez a' szegény pára a' bé következett éjjel meg döglött. E' már igen szép és hasznos experientia vólt önnön magában!

Török Birodalom.

Zemlinből azt írják leg közelebb, hogy a' Havasalföldi *Hofzpodárnak* hadi készületei *Pazman Oglu* fülébe menvén, hadi népének egy részét a' nevezett tartományba küldötte, és egynehány helységet földig le égettetvén, nagy rémülést okozott a' szegény lakosokban. E' mellett minden Duna mellett fekvő Havasalföldi falukat le akár égettetni, hogy így se kvártélyt, se eleségét ne találhassanak azokban az ellene küldettetendő truppok. Minap egy közönséges, rongyos, köntösű, halavány, és ki alzott ábrázatú ember ment be a' *Zemlini* contumatióba, a' ki szoros kérdőre vétetvén, annak a' *Saphieha Simon* Lengyel Herzegnek lenni vallotta magát, a' ki az utolsó szerentsétlenül végződött Lengyel Confoederatió után Török Országba futott, ott minden vagyonát elvesztette, és a' szorongató szükség miatt, igen közel vólt a' kétségbe eséshez. — A' *Zemlini* Kommandánsnak szive rajta meg esvén, tetétől fogva talpig új köntösbe öltöztette, és hanyatló egészségének vissza szerzése végett, minden szükséges dolgot bőven szolgáltat nékie.

A' *Zemliniek* azt írják a' *Belgrádi* Kajmakán Basa felől, hogy ő igen baratságossan viseli magát erántok, és nemtsak meg nem engedi a' Ts. K. jobbágyokat a' Törökök által sértetni, sőt keményen meg szokta azokat büntetni, a' kik ezen parantsolatyát által hágják, minden Török tartományokba által menő haramjákat ki vadásztat, 's meg fogat, a' kiket, ha Török jobbágyok, minden törvény nélkül fel akasztat, ha pedig a' Ts. K. földről valók, azokat által küldi.

Belgrádból szüntelen mennek a' stafféták, a' kik nagyon siettetik a' fent nevezett pártos Basa ellen küldetendő seregeknek öszve gyűllését. — A' *Travniki* Basa is hiven el jár a' maga dolgában, és mind szép szóval, mind fényezetéssel kívánnya az alatta lévő Török tiszteket fegyveres embereiknek ki készítésekre. — A' *Bányalukai* két Basa helyett, a' kiknek egyike meg sinoroztatott, a' másika számkivetésbe küldetett, egy olly ember-séges Basa ment oda, a' ki jámbor maga viselete, és okos igazgatása által egészlen magához vonta a' lakosok szivét.

Elegyes Tudósittások.

Az ide alább irt történet, a' szüléket arra inti, hogy a' magok gyermekeikre mindenkor vigyázattal légyenek — Napkeleti *Gallitziának* *Jaszlo* nevezetű circulussában *Wissowatka* nevezetű faluban, egy Molnárnak mintegy 5 esztendőös gyermeke, a' több más gyermekekkel együtt, a' befagyott patakon a' jegen játszodozván, történetből azon a' lyukon a' vízbe esik, a' mellyet a' jegen, a' patakból való víz merithetése végett vágának vala. — Belé esvén a' gyermek a' vízbe, a' víz a' gyermeket a' jég alatt, a' vízbe belé fagyott malom kerekéig vitte, ez alatt a' gyermek atya, a' fagyból ki akarván vágni a' malom kerekét, olly kemény vagást téfzen egy fa vágó fejszével a' jegen, hogy a' jég alatt még elevenen lévő gyermekének is a' fejét ketté hasítja, melly miatt egynéhány minuták múlva, az ártatlan gyermeknek meg-kelletett halnia.

* * *

A' *Magy. Kurirnak* azon Erd. Olvasói, a' kik a' barna paripa abrakjának az árrát ugyan megigirték, de mind ekkoraiglan is meg nem küldöttek, bizodalmasan kérettetnek, hogy igireteknek bé tellyesítését továbbrá ne halasszák, másként ha a' hozzájok minden héten kéttzer járó barna paripát éhen és szomjan botsáttják el magoktól, ő is meg unván a' sok koplalást, többé hozzájok bé térni nem fog.